

Årsrapport 2007

SpareBank 1 Livsforsikring AS

Innhold

03	Styrets beretning for 2007
11	Resultatregnskap
12	Balanse
13	Noter til regnskapet
34	Kontantstrømoppstilling
35	Revisjonsberetning, kontrollkomitéens innstilling

SpareBank 1 Livsforsikring AS oppnådde et resultat før skatt på 380 millioner kroner i 2007, mot 240 millioner kroner i 2006. Både rente-, risiko- og administrasjonsresultatet er vesentlig bedret. Resultatet etter skatt ble 617 millioner kroner, mot 403 millioner kroner året før.

Den underliggende driften ga gode resultater i 2007, og selskapets driftsresultat før finansposter og fordeling til kunder ble 120 millioner kroner mot minus 17 millioner kroner i 2006.

SpareBank 1 Livsforsikring AS

Årsberetning for 2007

Selskapets salgsvolumer i personmarkedet viste en sterk økning innenfor risikoforsikringer og spareforsikringer i forhold til forrige år. Innen spareforsikringer førte endringene i skattereglene for individuelle pensjonsavtaler og livrenter til stopp i salget av disse produktene. Endringene førte også til store uttak av sparemidler fra slike forsikringer. Bortfallet av dette salget ble kompensert ved et vellykket salg av selskapets nye spareprodukt, «garantikonto». Nysalget i bedriftsmarkedet ble vesentlig lavere enn til samme tidspunkt i fjor, da salget var drevet av innføringen av obligatorisk tjenestepensjon.

Selskapet fikk en verdjustert kapitalavkastning på omløpsmidler på 6,4 % i 2007, mot 8,3 % i 2006. Den bokførte kapitalavkastningen ble 8,9 % i 2007, mot 8,2 % året før.

Selskapet har gjennom disponering av årets resultat forbedret sin finansielle stilling. Tilleggsavsetningene er styrket med ytterligere 160 millioner kroner og det er avsatt 250 millioner kroner for å dekke oppreserveringsbehovet for kollektiv ytelsespensjon og fripoliser knyttet til høyere levealder. Kursreguleringsfondet er imidlertid svekket med 356 millioner kroner i løpet av året. Kapitaldekningen var 12,5 % pr. 31.12.2007, og solvensmarginkapitalen utgjorde 244 % av solvensmarginkravet. Bufferkapitalen utgjorde 9,3 % av forsikringsmessige avsetninger ved utgangen av 2007, mot 12,5 % i 2006.

UTVIKLINGEN I 2007

SpareBank 1 Livsforsikring AS tilbyr innskuddstjenestepensjon, ytelsesbasert tjenestepensjon og gruppelivsforsikring til arbeidsgivere og deres ansatte, samt gruppelivsforsikring til forbund og fagforeninger. Salget av ytelsesbasert tjenestepensjon ble 374 % høyere i 2007 enn i 2006. Mye av salgsoøkningen skyldes omleggingen av pensjonsordningen til fagbevegelsen i forbindelse med endringen av skattereglene for kollektive livrenter. Salget av tjenestepensjon har lenge vist en markert dreining fra det garanterte produktet over til innskuddstjenestepensjon. Salget av innskuddstjenestepensjon ble imidlertid 68 % lavere i 2007 enn i 2006, da salget var drevet av innføringen av obligatorisk tjenestepensjon.

SpareBank 1 Livsforsikring AS har i løpet av 2007 opprettholdt en sterk stilling i markedet for individuelle kapital- og pensjonsforsikringer. Det ble solgt for 1.069 millioner kroner av selskapets nye spareprodukt «garantikonto». Etter endringene i skattereglene utgjorde uttakene fra pensjonsavtaler og livrenter 1.581 millioner kroner. Av dette var 965 millioner kroner knyttet til forsikringer med investeringsvalg. Salget av risikoforsikringer til privatmarkedet fortsetter å øke. Det ble 9 % høyere enn i 2006.

Som følge av at Sparebanken Vest etablerte eget livsforsikringselskap, opphørte denne banken som distributør

for SpareBank 1 Livsforsikring AS. Selskapet etablerte som følge av dette i samarbeid med SpareBank 1 Skadeforsikring AS et eget regionkontor i Bergen og forbereder etablering av et salgskontor i Førde.

HOVEDTALL FRA REGNSKAPET

– Forvaltningskapital

Selskapets forvaltningskapital var 23.998 millioner kroner pr. 31.12.2007. Førrige år var forvaltningskapitalen 22.041 millioner kroner. Dette tilsvarer en økning på 8,9 %.

– Premieinntekter

Brutto premieinntekter eksklusive flytting ble 4.450 millioner kroner i 2007 mot 3.052 millioner kroner i 2006. Dette tilsvarte en økning på 45,8 %.

Innenfor tradisjonell forsikring ble premieinntektene fra individuelle rente- og pensjonsforsikringer redusert med 47,8 % i løpet av 2007, mens individuelle kapitalforsikringer økte med 265,8 % og ulykkesforsikringer økte med 13,9 %. Innenfor forsikring med investeringsvalg (unit linked) ble premieinntektene fra individuelle rente- og pensjonsforsikringer og individuelle kapitalforsikringer redusert med henholdsvis 57,1 % og 1,0 % i løpet av året. Premieinntektene fra gruppelivsforsikringer økte med 16,1 %. Innenfor kollektiv ytelsespensjon og innskuddstjenestepensjon gikk premieinntektene opp med henholdsvis 39,2 % og 163,5 % fra 2006 til 2007.

– Fordeling av premieinntekter inklusive flytting var:

Beløp i millioner kroner	2007	2006
Tradisjonell forsikring:		
Individuelle pensjonsforsikringer	253	486
Individuelle kapitalforsikringer	1.466	401
Ulykkesforsikringer	157	138
Gruppelivsforsikringer	546	470
Kollektive pensjonsforsikringer	701	504
Forsikring med investeringsvalg:		
Individuelle pensjonsforsikringer	64	150
Individuelle kapitalforsikringer	673	679
Innskuddstjenestepensjon	590	224
Sum brutto forfalte premieinntekter	4.450	3.052
Overførte premiereserver	448	320
Avgitt gjenforsikringspremie	-71	-82
Premieinntekter for egen regning	4.827	3.290

– Finansielle eiendeler

SpareBank 1 Livsforsikring AS plasserer forvaltningskapitalen i aksjer, fond, rentebærende papirer og eiendom, og bruker i begrenset grad andre finansielle instrumenter.

Styring av forvaltningskapitalen skjer gjennom en modell der selskapets finansielle eksponering vurderes samlet. Det legges stor vekt på å oppnå høy avkastning på lang sikt uten at dette medfører uakseptabel risiko for resultatvikt på kortere sikt.

Fordelingen av selskapets finansielle eiendeler (eksklusiv eiendeler knyttet til forsikringer med investeringsvalg) på aktivklasser var pr. 31.12:

%	2007	2006
Obligasjoner, omløp	30,1	22,8
Obligasjoner, holdt til forfall	24,3	28,0
Eiendom	21,4	21,9
Aksjer og andeler, omløp	19,6	21,4
Andre finansielle eiendeler	4,6	5,9
Sum finansielle eiendeler	100,0	100,0

Selskapets relative aksjeeksponering ble noe redusert mot slutten av 2007. Porteføljen av omløpsaksjer og aksjederivater utgjorde ved årets slutt 3.331 millioner kroner, tilsvarende 19,6 % av de samlede finansielle eiendelene. Andelen av obligasjoner som skal holdes til forfall ble redusert i 2007 og utgjorde ved årsslutt 24,3 % av finansielle eiendeler. Eiendom sto ved utgangen av året for 21,4 % av de samlede finansielle eiendelene, 0,5 prosentpoeng mindre enn ved utgangen av førrige år.

– Inntekter fra finansielle eiendeler

Fjoråret representerte fjerde år på rad med meget solid vekst i verdensøkonomien. For flere av industrilandene var imidlertid veksten avtakende gjennom året. Dette gjelder spesielt USA, som rammes av et fallende boligmarked. Kina var viktigste bidragsyter til oppgangen globalt i fjor. Også for India og Russland har den økonomiske fremgangen vært solid. Disse tre landene bidro til halvparten av den globale veksten i fjor på rundt 5 %. Sannsynligheten for en amerikansk resesjon i løpet av året har økt gradvis den siste tiden. En nedgang i amerikansk økonomi vil også ramme den globale økonomien. Meget høye vekstrater i fremvoksende økonomier vil imidlertid dempe noe av skadeomfanget av en eventuell amerikansk nedgang, og samlet sett kan den globale veksten i 2008 bli tilfredsstillende selv med en svekkelse i USA.

Renten på ti-års norsk statsobligasjon har i løpet av 2007 steget fra 4,36 % til 4,69 %. Kredittmarkedene har siden annet halvår 2007 vært preget av betydelig usikkerhet. Det har vært en sterk økning i kredittpåslaget på renter, og likviditeten i markedet er betydelig redusert. Uroen i kreditt-

markedene har utspring i det amerikanske boligmarkedet og såkalte subprime-lån, det vil si lån med svak sikkerhet. Det må legges til grunn at uroen i kredittmarkedene vil vare ved en god stund.

Aksjemarkedene har vært kjennetegnet av store svingninger det siste året. Fasit for Oslo Børs for året under ett ble likevel god, med en oppgang på 11 %. Internasjonale markeder hadde oppgang på 5 % i fjor. Høye oljepriser har vært en viktig drivkraft for norske aksjer. Oljeprisen noteres til nesten 100 dollar fatet ved inngangen til 2008. Politisk usikkerhet i en rekke oljeproduserende land og en generell strammere markedssituasjon har bidratt til løftet i olje-prisen.

Selskapets verdijusterte kapitalavkastning på omløpsmidler ble 6,4 % i 2007, mot 8,3 % i 2006. Inkludert verdiendring på obligasjoner som skal holdes til forfall, ble avkastningen 5,7 % i 2007, mot 6,8 % i 2006. Selskapets kursreguleringsfond ble redusert med 356 millioner kroner gjennom 2007, slik at det ved utgangen av året utgjorde 401 millioner kroner. Den bokførte kapitalavkastningen ble 8,9 % i 2007, mot 8,2 % i 2006.

Avkastningen fra omløpsaksjer var 5,8 % i 2007, mens porteføljen av rentebærende omløpspapirer viste en avkastning på 3,9 %. Avkastningen fra porteføljene var noe svakere enn referanseindeksene sine.

Avkastningen på eiendomsporteføljen ble 12,8 % i 2007. Netto oppskrivninger i eiendomsporteføljen utgjorde 204 millioner kroner, tilsvarende 1,3 prosentpoeng av bokført avkastning. Eiendomsporteføljen kjennetegnes av meget høy utleiegrad og langsiktige kontrakter. Porteføljen er geografisk konsentrert til sentrale deler av Oslo.

– SpareBank 1 Livsforsikring AS har oppnådd følgende kapitalavkastning de siste fem år:

Nøkeltall i %	2007	2006	2005	2004	2003
Verdijustert, totalt	5,7	6,8	8,5	7,5	10,6
Verdijustert, omløp	6,4	8,3	9,2	7,4	8,5
Bokført	8,9	8,2	6,9	6,9	6,0

Gjennomsnittlig årlig verdijustert avkastning (omløp) for femårsperioden 2003–2007 er på 8,0 %.

Selskapets gjennomsnittlige årlige garanterte rente er på 3,28 %. Alle nye kontrakter tilbys med 2,75 % garantert

rente for individuelle forsikringer og 2,70 % for kollektiv ytelsespensjon.

– Eiendeler i livsforsikring med investeringsvalg

Finansielle eiendeler knyttet til forsikringer med investeringsvalg utgjorde 5.060 millioner kroner pr. 31.12.2007, sammenlignet med 5.318 millioner kroner på samme tidspunkt året før. Midlene fordelte seg med 64,9 % i aksjefond, 18,3 % i obligasjonsfond, 5,6 % i pengemarkedsfond og 11,2 % i bankinnskudd. Andelen i aksjefond ble redusert med 5,7 prosentpoeng i løpet av året.

Selskapet tilbyr ulike investeringsprofiler. Innen bedrifts-markedet hadde fondsporteføljen «100 % aksjer» en avkastning ved utgangen av 2007 på minus 6,0 %, som er 4,5 prosentpoeng under porteføljens referanseindeks.

– Forsikringsmessige avsetninger

De samlede forsikringsmessige avsetningene var 15.229 millioner kroner ved utgangen av 2007, mot 13.581 millioner kroner ved utgangen av 2006. Dette tilsvarer en økning på 12,1 %. Selskapet hadde dessuten 5.060 millioner kroner i avsetninger knyttet til forsikringer med investeringsvalg ved året slutt. Tilsvarende beløp utgjorde 5.318 millioner kroner året før. Dette tilsvarer en nedgang på 4,8 %.

Selskapet har tilleggsavsetninger ved utgangen av 2007 på 549 millioner kroner, tilsvarende 126 % av selskapets årlige garanterte rente.

Erstatningsavsetningene både for meldte (RBNS) og ikke meldte (IBNR) forsikringstilfeller er styrket med til sammen 298 millioner kroner.

Nytt grunnlag for levealderjustering, K2005, vil bli innført pr. 01.01.2008. Økt reservekrav som følge av det nye grunnlaget vil bli avsatt til premiereserven i 2008. Selskapet har avsatt 250 millioner kroner til sikkerhetsfondet pr. 31.12.2007 for å kunne anvende dette til oppfyllelse av det nye avsetningskravet i 2008. Denne avsetningen ansees å være tilstrekkelig til å dekke det økte kravet. Kredittilsynet har samtykket til at sikkerhetsfondets øvre grense for regnskapsåret 2007 kan utvides til å dekke denne avsetningen.

De ordinære sikkerhetsfondsavsetningene utgjør 42,5 millioner kroner ved utgangen av 2007, tilsvarende 120 % av kravet til slike avsetninger. Avsetningen er økt med 0,5 millioner kroner i 2007.

– Erstatninger

Brutto utbetalte erstatninger inklusive gjenkjøp ble 3.513 millioner kroner i 2007 mot 2.124 millioner kroner i 2006. Dette tilsvarte en økning på 65,4 %. Etter endringene i skattereglene utgjorde uttakene fra pensjonsavtaler og livrenter 1.581 millioner kroner. Av dette var 965 millioner kroner knyttet til forsikringer med investeringsvalg. Fraflytting, det vil si overføring av kundenes reserver til andre selskaper, økte med 53 millioner kroner fra 225 millioner kroner i 2006 til 278 millioner kroner i 2007. Slik flytting registreres regnskapsmessig som erstatninger. Erstatninger for egen regning ble 4.041 millioner kroner i 2007. Dette representerte en økning på 1.537 millioner kroner i forhold til 2006.

– Driftskostnader

De forsikringsrelaterte driftskostnadene utgjorde 651 millioner kroner i 2007, mot 609 millioner kroner i 2006. Kostnadene til salgs- og portefølje provisjon ble 225 millioner kroner, en økning med 33 millioner kroner i forhold til 2006. Estimataavviket knyttet til selskapets pensjonsforpliktelser ble kostnadsført over resultatet i 2006. Dette medførte en kostnadsbelastning på 50 millioner kroner i forhold til tidligere prinsipp. Økningen i driftskostnader eksklusive provisjoner og virkningen av estimataavviket i 2006 ble 59 millioner kroner, tilsvarende en økning på 10 %. Dette skyldes i første rekke økt aktivitet i selskapet, blant annet gjennom økt salgsaktivitet og satsningen på obligatorisk tjenestepensjon, samt kostnader forbundet med IT-systemer. Personalkostnadene har økt som følge av økt bemanning.

Selskapet er godt i gang med et utviklingsprosjekt for å erstatte flere av de eksisterende forsikringssystemene med et nytt fagsystem. Implementering av systemet og konvertering av tilsvarende systemer i dag er planlagt å være ferdig i løpet av 2009.

RESULTATANALYSE

Selskapets resultat før finansposter ble 120 millioner kroner, mot minus 17 millioner kroner i 2006.

Netto risikoresultat gikk opp med 73 millioner kroner til 187 millioner kroner, fra 114 millioner kroner. Bedringen i risikoresultatet oppsto innenfor gruppelivsforsikringer og individuelle rente- og kapitalforsikringer, mens risikoresultatene innenfor ulykkesforsikring og kollektiv pensjonsforsikring var tilnærmet uendret fra året før.

Netto administrasjonsresultat ble minus 67 millioner kroner i 2007, mot minus 131 millioner kroner i 2006. Bedringen i administrasjonsresultatet skyldes hovedsakelig at estimataavviket knyttet til selskapets pensjonsforpliktelser ble kostnadsført i 2006. Dette medførte en ekstra kostnadsbelastning på 50 millioner kroner i forhold til tidligere prinsipp i 2006.

Tekniske avsetninger har sammenheng med reassuranseprogrammene og sikkerhetsavsetninger. I 2007 dekker avsetningene også ekstra avsetning til sikkerhetsfondet med 250 millioner kroner på grunn av innføring av nytt dødelighetsgrunnlag i 2008.

Resultatanalyse:

Beløp i millioner kroner	2007	2006
Netto risikoresultat	187	114
Netto administrasjonsresultat	-67	-131
Resultat før finans	120	-17
Netto finansresultat	969	737
Tekniske avsetninger	-338	-54
Driftsresultat	751	666
Årets tilleggsavsetning	-160	-205
Resultat til fordeling	591	461

Netto risikoresultat pr. bransje:

Beløp i millioner kroner	2007	2006
Individuelle kapitalforsikringer	107	66
Ulykke	30	31
Individuelle pensjonsforsikringer	40	30
Gruppelivsforsikringer	47	23
Kollektive pensjonsforsikringer	-37	-36
Netto risikoresultat	187	114

Netto administrasjonsresultat pr. bransje:

Beløp i millioner kroner	2007	2006
Individuelle kapitalforsikringer	-7	-25
Ulykke	12	18
Individuelle pensjonsforsikringer	33	-8
Gruppelivsforsikringer	-4	-30
Kollektive pensjonsforsikringer	-101	-86
Netto administrasjonsresultat	-67	-131

RISIKOFORHOLD OG SOLIDITET

– Risikoforhold

Selskapet har risiko knyttet til sin forsikringsmessige virksomhet, investeringsrisiko knyttet til sine aktivaplasseringer, samt operasjonell risiko.

Når det gjelder den forsikringsmessige risiko, følger selskapet tariffen som er meldt myndighetene. En stor del av selskapets forsikringsportefølje består av rene risikoforsikringer.

Disse forsikringene har positivt risikoresultat. Selskapets forsikringsrisiko vurderes å være under kontroll.

Styret har vedtatt en investeringspolicy og investeringsstrategi der risikostyringen står sentralt, og hvor både kursrisiko, renterisiko og valutarisiko vurderes. Den tilgjengelige risikokapital skal til enhver tid tåle et kraftig, umiddelbart og samtidig verdifall i aksje- og renteporteføljene, samt et vesentlig fall i eiendomsverdiene. Investeringspolicyen er utformet slik at forvaltningen av kapitalen skal gi best mulig avkastning over tid for både kunder og eier, hensyntatt en akseptabel risiko i forhold til forsikringsforpliktelsene. Plasseringer i eiendom og i obligasjoner som holdes til forfall skal bidra til en sikker og jevn avkastning som er minst på linje med garantert rente. Investeringspolicyen ivaretar også lovpålagte krav til ansvarlig kapital og kapitalforvaltning.

Den løpende operative forvaltningen av finanskapitalen skjer dels gjennom egen investeringsavdeling og dels gjennom et mandat til ABN Amro Kapitalforvaltning AS. Dette mandatet gjelder forvaltning av aksje- og renteporteføljene.

Operasjonelle risikoforhold følges opp gjennom prosedyrene for intern kontroll av virksomheten.

– Kapitalforhold og soliditet

Selskapets kapitaldekning var på 12,5 % ved utgangen av 2007, mot 12,6 % ved utgangen av 2006. Kjernekapitalen utgjorde 9,6 % ved utgangen av 2007, mot 9,0 % ved utgangen av 2006.

I løpet av året er selskapets egenkapital tilført 300 millioner kroner. Overkursfondet er nedsatt med 400 millioner kroner ved overføring til annen egenkapital. Bakgrunnen for dette var å øke selskapets utbyttegrunnlag i henhold til aksjelovens regelverk. Det er videre innfridd et tidsbegrenset ansvarlig lån på 50 millioner kroner ved forfall.

Etter overgang til de internasjonale regnskapsreglene (IFRS) og kostmetoden ønsker eierne av selskapet å kunne maksimere mottatt utbytte for å kunne inntektsføre resultatet av selskapets virksomhet. Egenkapitaltilførselen på 300 millioner kroner må derfor sees i sammenheng med det foreslåtte avsatte utbyttet på 380 millioner kroner.

Selskapet har gjennom disponering av årets resultat for-

bedret sin finansielle stilling. Tilleggsavsetningene er styrket med ytterligere 160 millioner kroner og det er avsatt 250 millioner kroner for å dekke oppreserveringsbehovet for kollektiv ytelsespensjon og fripoliser knyttet til høyere levealder. Kursreguleringsfondet er imidlertid svekket med 356 millioner kroner i løpet av året. Samlet utgjorde bufferkapitalen etter disponering av årets resultat 1.365 millioner kroner, tilsvarende 9,3 % av de forsikringsmessige avsetningene. Til sammenligning utgjorde bufferkapitalen ved utgangen av 2006 1.650 millioner kroner, tilsvarende 12,6 % av de forsikringsmessige avsetningene. Bufferkapitalen defineres som summen av kjernekapital utover minstekravet på 4 %, tilleggsavsetninger innenfor ett års rentegaranti og kursreguleringsfondet i porteføljen av verdipapirer.

Solvensmarginkapitalprosenten var ved utgangen av 2007 på 244 %, mot 241 % året før. Minstekravet til solvensmarginkapital er 100 %.

Styret anser selskapets forretningsmessige eksponering å være tilpasset dets risikoevne. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

ORGANISATORISKE FORHOLD

SpareBank 1 Livsforsikring AS er et heleiet datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS med forretningsadresse i Oslo. Selskapet er ikke børsnotert. Administrerende direktør i morselskapet er styreleder i SpareBank 1 Livsforsikring AS. Morselskapets hovedoppgave er å utøve eierskap gjennom å gi datterselskapet klare føringer til strategisk retning, lønnsomhetskrav, risiko knyttet til virksomheten og ønsket fremtidig vekst. Rammes for mulig kapitaltilførsel eller selskapets mulighet til å holde overskudd tilbake, er også viktige føringer som skal gis fra eier. Styringen av virksomheten skjer med utgangspunkt i norsk lovgivning, selskapets vedtekter og interne etiske retningslinjer, samt de strategier og mål styret har trukket opp. Opplysninger om godtgjørelse til administrerende direktør, styret, kontrollkomiteen og revisor fremgår av note til regnskapet.

Selskapet tilbyr individuelle kapital- og pensjonsforsikringer, gruppelevsforplikninger og kollektive pensjonsforsikringer, både i form av tradisjonelle forsikringer og forsikringer med investeringsvalg. Selskapets produkter distribueres hovedsakelig gjennom kontornettet til SpareBank 1 Gruppens eierbanker.

SpareBank 1 Livsforsikring AS har 254 fast ansatte ved

utgangen av 2007, tilsvarende 246,3 årsverk. Tilsvarende tall for 2006 var henholdsvis 219 og 215,0.

– *HR-strategi*

Konsernets HR-strategi bygger opp under selskapets visjon, verdier, hensikt og fremgangsfaktorer. Det overordnede målet for HR-strategien er å tilrettelegge for at konsernet skal:

- Tiltrekke de rette medarbeiderne gjennom fokus på nær og dyktig
- Beholde de beste medarbeiderne gjennom ansvarliggjøring, kommunikasjon og belønning av gode prestasjoner
- Utvikle medarbeidere gjennom involvering, klare mål og oppfølging

HR-strategien følger ansettelsesyklusen til en medarbeider og inneholder rammer og retningslinjer for hvordan selskapet som arbeidsgiver skal forvalte og utvikle dets viktigste ressurs – sine medarbeidere.

Sentrale områder i gruppens HR-strategi er: kompetanseutvikling, karrieremuligheter, lønn og belønning, livsfasepolitikk, friskvern (HMS), likestilling og traineeordning.

Traineeordningen ble innført i 2006. Konsernet har nå 13 traineer, og vil i 2008 rekruttere et nytt traineekull. Flere av traineene har arbeidet i SpareBank 1 Livsforsikring gjennom 2007. Hensikten med traineeprogrammet er å rekruttere fremtidige ledere og fagspesialister som i løpet av en toårsperiode vil opparbeide seg breddekompetanse innen konsernets ulike forretningsområder.

I 2007 er det i forbindelse med livsfasepolitikken besluttet innført nye virkemidler for å kunne ha seniormedarbeidere lengre i arbeid. Disse vil bli implementert i 2008. Med et stramt arbeidsmarked er dette et prioritert område for å sikre tilgangen på kompetanse.

Lønnspolitikk er et annet sentralt område i HR-strategien. Det ble i 2007 innført et nytt lønns- og incentivsystem for å sikre at konsernet har konkurransedyktige betingelser. Incentiv-ordningen med overskuddsdeling på konsernnivå, og bonus på selskapsnivå, ble videreført i 2007, og de gode resultatene i 2007 medfører bonusutbetalinger til samtlige ansatte.

Konsernet opplevde en økende interesse fra unge arbeidstakere i 2007. Arbeidet med å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver med både spennende karrieremuligheter og konkurransedyktige betingelser videreføres i 2008.

– *Arbeidsmiljø og sykefravær*

Arbeidsmiljøet i selskapet vurderes til å være godt. Det gjennomføres årlige klimaundersøkelser i selskapet med videre oppfølging gjennom systematiske aktiviteter i organisasjonen for å rette på de svakheter som fremkommer i undersøkelsene.

For å sikre at det er kort vei mellom eventuelle utfordringer i arbeidsmiljøet og myndighet til å løse disse har

*Adm. direktør i Sparebank 1 Livsforsikring AS,
Ole-Wilhelm Meyer. (Foto: Terje Heiestad)*

konsernet selskapsvise arbeidsmiljøutvalg. Vernetjenesten i konsernets selskaper arbeider aktivt. Det er også oppnevnt et sentralt AKAN-utvalg som har fokus på rusmiddelproblematikk. Det er i samarbeid med politiet gjennomført opplæring av ledere og medarbeidere med tanke på forebyggende aktiviteter på dette viktige området. Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært meget konstruktivt og bidratt positivt til driften og resultatene i 2007.

Konsernet har videreført avtalen om Inkluderende Arbeidsliv og har som målsetting å redusere sykefraværet med 20 % i løpet av avtaleperioden som er ut 2009. Det er i samråd med de selskapsvise arbeidsmiljøutvalgene gjennomført opplæring for henholdsvis ledere og verneombud i ulike temaer innen HMS.

Sykefraværet i SpareBank 1 Livsforsikring AS utgjorde 2.605 dagsverk i 2007, tilsvarende 4,6 %. Dette er en oppgang på 0,7 prosentpoeng fra året før. Det er ikke rapportert om noen arbeidsulykker eller yrkesskader i løpet av året.

Virksomheten i selskapet er ikke av en slik art at den forurenser det ytre miljø.

Styret takker samtlige medarbeidere i selskapet og ansatte i bankene for god innsats i 2007.

– *Kompetanse*

Konsernet har en overordnet kompetansestrategi. Fagopplæring og øvrige kompetansehevende tiltak initieres og drives hovedsakelig i det enkelte datterselskap etter behov. Det er etablert programmer for lederutvikling som administreres felles for selskapene i konsernet. Kompetansestrategien må sees i sammenheng med den overordnede personalpolitikken som blant annet innebærer å tiltrekke de rette medarbeidere gjennom fokus på selskapets verdier «Nær og dyktig». Strategien skal også medvirke til å beholde de beste medarbeiderne gjennom ansvarliggjøring, kommunikasjon og belønning av gode prestasjoner. Involvering, klare mål og oppfølging vektlegges som kritiske suksessfaktorer overfor medarbeiderne.

– *Likestilling*

Av totalt antall ansatte i selskapet ved årsskiftet er 57 % kvinner og 43 % menn. Selskapet har gjennom ulike tiltak søkt å stimulere til økt kvinneandel blant lederne i selskapet, og kvinneandelen er nå på 50 %. I selskapets øverste ledergruppe på 7 medlemmer er det 2 kvinner.

Konsernets livsfaseutvalg skal følge opp at likestillingsloven blir etterlevd i virksomheten. Utvalget er nyopprettet, og erstatter to utvalg; likestillingsutvalget og seniorutvalget. Livsfaseutvalget er et underutvalg av samarbeidsutvalget i konsernet.

Ved innføringen av nytt lønns- og belønningssystem er det gjennomført en objektiv vurdering av konsernets ulike roller/stillinger. Dette er gjort for å sikre likelønn i forhold til arbeid av lik verdi. Korrigeres det for stillingskategori og ansiennitet er konklusjonen at konsernet har en likestilt lønnspolitikk i forhold til kjønn. Evaluering av innplasseringen i stillingskategorier har imidlertid avdekket at det kan være interne forskjeller i konsernet når det gjelder bruken av innplasseringssystemet. I det videre arbeidet med å utvikle konsernets lønnspolitikk vil det å kvalitetssikre rutiner for lønnsfastsettelse ved rekruttering være en viktig aktivitet.

Konsernet har som medlem av Finansnæringens Hovedorganisasjon besluttet å videreføre deltagelsen i FUTURA-programmet i 2008. Dette er et utviklingsprogram som har som målsetting å øke kvinneandelen i rekrutteringsgrunnlaget for ledende stillinger.

Styret i selskapet har i alt 6 medlemmer. Av disse er 3 kvinner.

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

Selskapet oppnådde i 2007 et driftsresultat på 750,9 millioner kroner. Etter betinget tildeling til kundene gjennom tilleggsavsetninger på 160,0 millioner kroner, ble resultat til fordeling mellom kunder og eiere 590,9 millioner kroner. Av dette er 211,0 millioner kroner (35,7 %) tildelt kundene med endelig virkning. Skattekostnaden er pluss 236,7 millioner kroner (minus 40,0 %), og selskapets årsresultat etter skatt er 616,6 millioner kroner. Selskapets bokførte skatteinntekt er en konsekvens av fritaksmodellen. Av resultatet er 380,0 millioner kroner (64,3 %) foreslått avsatt til utbytte, mens 236,6 millioner kroner (40,0 %) er foreslått overført til annen egenkapital.

Produkter med overskuddsdeling oppnådde et resultat på 403,4 millioner kroner. Av dette er 161,6 millioner kroner (40,0 %) tilført kundene med endelig virkning, 160,0 millioner kroner (39,7 %) er tilført kundene betinget gjennom tilleggsavsetninger, og 81,8 millioner kroner (20,3 %) er tilført eierne før skatt. Selskapets styre vedtok høsten 2003 en overskuddsdelingsmodell som tilsier en egenkapital-

betjening på kontoførte kundefond med 0,45 % med tillegg av bokført finansavkastning på den allokerte egenkapitalen til disse produktene. For å kunne gjennomføre den ønskede styrkingen av tilleggsavsetningene har eierne for regnskapsåret 2007 blitt tildelt en mindre andel av overskuddet enn den vedtatte overskuddsdelingsmodellen skulle tilsi.

Av overskuddet i selv bærende gruppelivsordninger på 52,6 millioner kroner er 49,3 millioner kroner (93,7 %) tilført kundene, mens 3,3 millioner kroner (6,3 %) er tilført eierne før skatt.

Tradisjonelle risikoprodukter uten overskuddsdeling oppnådde et resultat før skatt på 314,1 millioner kroner.

Produkter med investeringsvalg fikk et resultat før skatt på minus 19,2 millioner kroner.

UTSIKTENE FOR ÅR 2008

Både innen privat- og bedriftsmarkedet er det en strategisk hovedsatsing for SpareBank 1 Livsforsikring AS å oppnå markedsandeler som tilsvarende de markedsandeler SpareBank 1-bankene har i sine lokale markeder.

De økte markedsandelene skal oppnås ved å satse på enkle

og lønnsomme produkter og samtidig dra full nytte av det omfattende distribusjonsnett til SpareBank 1-bankene og andre distributører.

Endringene i skattereglene i 2007 hadde stor betydning for salget av enkelte av selskapets spareprodukter. Disse vil fortsatt kunne føre til et betydelig uttak av kundenes sparemidler. Selskapet vil tilby andre produkter til disse kundene. Økt fokus på pensjon tilsier imidlertid langsiktig vekst i markedet for sparing. Livselskapets produktbredde kombinert med bankenes distribusjonsnett og markedsposisjon, gir et godt utgangspunkt for økt salg.

Finansmarkedene har i begynnelsen av 2008 vært preget av børsfall og sterk uro. Mesteparten av en dårlig utvikling for året som helhet vil eventuelt kunne bli dekket av kursreguleringsfondet og selskapets tilleggsavsetninger. Men verdifallet på selskapets egne midler og svakere finansavkastning fra midlene relatert til selskapets risiko- produkter vil antagelig føre til et dårligere finansresultat i 2008 enn i 2007.

Styret anser på denne bakgrunn allikevel mulighetene for tilfredsstillende resultater i 2008 for å være gode. Selskapet arbeider løpende med vurdering av konsekvensene av og tilpasning til det kommende Solvency II-regelverket.

Oslo, 12. mars 2008

Styret i SpareBank 1 Livsforsikring AS

Eldar Mathisen (styreleder)

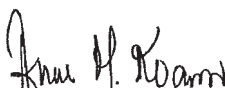
Astrid E. Sørgaard

Aksel Mjøs

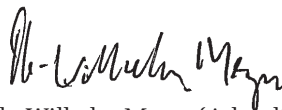
Ken Karlsen

Anne M. Kvam

Gerd Kristiansen

Ole-Wilhelm Meyer (Adm.dir.)

RESULTAT FOR SPAREBANK 1 LIVSFORSIKRING AS

Beløp i 1000 kroner.		Noter	2007	2006
1.1	Forfalte premier, brutto		4 450 452	3 051 678
1.2	Overføring av premiereserve fra andre selskaper	3	447 868	320 490
1.3	Avgitte gjensikringspremier	7	-71 364	-81 985
1	SUM PREMIEINNTEKTER FOR EGEN REGNING	1	4 826 956	3 290 183
2.2.1	Inntekter fra bygninger og faste eiendommer	13	247 747	221 083
2.2.2	Inntekter fra andre finansielle eiendeler		498 222	407 827
2.3	Verdiregulering av bygninger og andre faste eiendommer	13	220 146	146 712
2.4	Urealiserte gevinster og reversering av urealisert tap		69 111	65 389
2.6	Gevinster ved realisasjon av finansielle eiendeler		819 269	612 024
2	SUM INNTEKTER FRA FINANSIELLE EIENDELER		1 854 495	1 453 035
3.1	Renteinntekter		25 150	4 231
3.3	Urealiserte gevinster og reversering av urealisert tap		-	216 931
3.4	Gevinster ved realisasjon		647 493	595 465
3	INNTEKTER FRA EIENDELER I LIVSFORSIKRING MED INVESTERINGSVALG		672 643	816 627
4	ANDRE FORSIKRINGSRELATERTE INNTEKTER		104 749	57 234
5.1.1	Utbetalte erstatninger, brutto		-3 512 964	-2 123 550
5.1.2	- Gjensikringsandel erstatninger	7	47 732	42 012
5.2.1	Endring i avsetninger til erstatninger, brutto		-305 502	-195 231
5.2.2	- Gjensikringsandel erstatningsavsetninger	7	7 086	-2 599
5.3	Overføring av premiereserve, tilleggsavsetninger og kursreserve til andre selskaper	3	-277 814	-224 652
5	SUM ERSTATNINGER FOR EGEN REGNING	2	-4 041 462	-2 504 020
6.1	Til/fra premiereserve i forsikringsfondet (netto)		-870 341	-525 223
6.2	Garanterte renter til premiefond og pensjonistenes overskuddsfond		-8 721	-9 507
6.3.1	Årets tilleggsavsetning	10	-160 000	-205 000
6.3.2	Overføring av tilleggsavsetning og kursreserve fra andre selskaper	3	12 893	8 260
6.3.3	Til/fra tilleggsavsetninger i forsikringsfondet		41 897	3 543
6.4.1	Til/fra sikkerhetsfond		-250 477	-4 464
6.4.2	Til/fra sikkerhetsavsetninger		-14 262	-9 351
6.5	Endringer i avsetninger i livsforsikring med investeringsvalg		324 506	-955 646
6	SUM ENDRING I FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER		-924 505	-1 697 388
7.1	Salgskostnader	4	-311 752	-230 795
7.3	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	5,6	-338 886	-378 620
7	SUM FORSIKRINGSRELATERTE DRIFTSKOSTNADER		-650 638	-609 415
8.1.1	Administrasjonskostnader i tilknytning til bygninger og faste eiendommer		-1 204	-1 777
8.1.2	Andre administrasjonskostnader knyttet til finansielle eiendeler		-26 246	-24 381
8.1.3	Rentekostnader knyttet til finansielle eiendeler		-309	-
8.1.4	Andre kostnader knyttet til finansielle eiendeler		-3 493	-5 350
8.2	Verdireguleringer av bygninger og fast eiendom	13	-16 106	-1 143
8.3	Urealisert tap og reversering av urealiserte gevinster		-425 112	-
8.5	Tap ved realisasjon av finansielle eiendeler		-292 723	-197 698
8	SUM KOSTNADER I TILKNYTNING TIL FINANSIELLE EIENDELER		-765 193	-230 349
9.3	Urealisert tap og reversering av urealiserte gevinster		-744 662	-
9.5	Tap ved realisasjon av finansielle eiendeler		-37 807	-7 064
9	KOSTNADER KNYTTET TIL EIENDELER I LIVSFORSIKRING MED INVESTERINGSVALG		-782 469	-7 064
10	ANDRE FORSIKRINGSRELATERTE KOSTNADER		-26 281	-21 816
11	TIL/FRA KURSREGULERINGSFOND		356 001	-65 389
12	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT		624 296	481 638
14	MIDLER TILFØRT FORSIKRINGSKUNDER	10	-210 985	-220 231
15	RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	9	413 311	261 407
17	ANDRE KOSTNADER		-33 353	-21 836
21	SKATTEKOSTNAD	8	236 690	163 159
22	ÅRSRESULTAT	9	616 648	402 730
23.2.1	Utbytte	10	-380 000	-86 250
23.2.3	Overført til annen egenkapital	10	-236 648	-316 480
23	SUM OVERFØRINGER OG DISPONERINGER	9, 10	-616 648	-402 730

BALANSE FOR SPAREBANK 1 LIVSFORSIKRING AS

Beløp i 1000 kroner.		Noter	2007	2006
EIENDELER				
1.2	Utsatt skattefordel	8	485 787	249 097
1.3	Immaterielle eiendeler, programvare	12	324 712	205 893
1	SUM IMMATERIELLE EIENDELER		810 499	454 990
2.1	Bygninger og faste eiendommer	13,14	3 630 653	3 335 190
2.3.1	Aksjer og andeler	16,20	2 890	1 941
2.3.2	Obligasjoner og andre verdipapirer holdt til forfall	16,20	4 127 953	4 267 327
2.3.5	Andre utlån		2 094	2 252
2.3.6	Plasseringer hos kredittinstitusjoner	16,20	11 002	11 040
2.3	Sum finansielle anleggsmidler utenom konsernselskaper		4 143 939	4 282 560
2.4.1	Aksjer og andeler	17,18,19,20	3 331 215	3 259 579
2.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	17,19,20	5 106 156	3 469 661
2.4.7	Andre finansielle omløpsmidler	17,18,20	774 349	886 628
2.4	Sum finansielle omløpsmidler		9 211 720	7 615 868
2	SUM FINANSIELLE EIENDELER		16 986 312	15 233 618
3.1.1	Aksjefond	21	3 286 388	3 752 674
3.1.2	Obligasjonsfond	21	926 143	914 837
3.1.3	Pengemarkedsfond	21	280 507	145 267
3.3	Bankinnskudd	21	566 897	504 793
3	SUM EIENDELER I LIVSFORSIKRING MED INVESTERINGSVALG		5 059 935	5 317 571
4.1	Fordringer i forbindelse med forsikringstakere		126 541	184 754
4.3	Andre fordringer	22,23	191 872	245 950
4	SUM FORDRINGER		318 413	430 704
5.1	Varige driftsmidler unntatt bygninger og faste eiendommer	15	-	591
5.2	Kasse, bank	23	611 950	347 280
5.3.1	Andre eiendeler, kunst		1 351	1 351
5	SUM ANDRE EIENDELER		613 301	349 222
6.1	Opptjente, ikke mottatte renter		209 241	247 695
6.3	Forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter		-	7 561
6	FORSKUDDBETALTE KOSTNADER OG OPPTJENTE IKKE MOTTATTE INNTEKTER		209 241	255 256
	SUM EIENDELER		23 997 701	22 041 361
EGENKAPITAL OG GJELD				
7.1.1	Aksjekapital		288 400	228 400
7.2	Overkursfond		241 500	401 500
7	Sum innskutt egenkapital		529 900	629 900
8.1	Annen egenkapital		1 274 734	638 086
	SUM EGENKAPITAL	24,25	1 804 634	1 267 986
9.1	Fondsobligasjonslån		200 000	200 000
9.1	Evigvarende ansvarlig lånekapital		115 000	115 000
9.3	Annen ansvarlig lånekapital		210 000	260 000
9	SUM ANSVARLIG LÅNEKAPITAL	27	525 000	575 000
10	KURSREGULERINGSFOND		401 255	757 257
11.1.1	Premiereserve, netto	28	12 979 263	11 907 257
11.1.2	Tilleggsavsetninger	28	549 165	447 610
11.1.3	Premiefond	28	241 255	303 007
11.1.4	Pensjonistenes overskuddsfond	28	4 337	30 867
11.1.5.1	Erstatningsavsetning, brutto		1 136 863	831 362
11.1.5.2	-Gjenforsikringsandel		-44 011	-36 925
11.1.5	Erstatningsavsetning for egen regning	28	1 092 852	794 437
11.1.6	Andre tekniske avsetninger	28	69 649	55 387
11.2	Sikkerhetsfondavsetninger	28	292 570	42 093
11	SUM FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER		15 229 091	13 580 658
12	AVSETNINGER I LIVSFORSIKRING MED INVESTERINGSVALG	29	5 059 935	5 317 571
13.1	PENSJONSFORPLIKTELSE	6	63 064	68 674
15.1	Gjeld i forbindelse med direkte forsikring	30	311 121	179 080
15.2	Gjeld i forbindelse med gjenforsikring	30	23 259	24 535
15.6	Annen gjeld	31	492 267	184 012
15	SUM GJELD		826 647	387 627
16.2	PÅLØPTE KOSTNADER OG MOTTATTE, IKKE OPPTJENTE INNTEKTER	32	88 075	86 588
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		23 997 701	22 041 361

Oslo, 12. mars 2008

Styret i SpareBank 1 Livsforsikring AS

Eldar Mathisen
(styreleder)

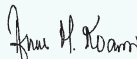

Astrid E. Sjøgaard

Aksel Mjøs

Ken Karlsen

Anne M. Kvam

Gerd Kristiansen

Ole-Wilhelm Meyer
(Adm.dir.)

Noter til regnskapet

REGNSKAPSPRINSIPPER

GENERELT

Selskapet er underlagt «Lov om forsikringsvirksomhet». Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med regnskapsloven av 17.07.1998, «Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringselskaper», fastsatt av Finansdepartementet 16.12.1998 samt god regnskapsskikk.

INNTEKTSFØRINGSPRINSIPP

Forfalte bruttopremier omfatter alle beløp som er forfalt i løpet av regnskapsåret. Inntektsføringen er uavhengig av om premien er betalt eller ikke. Ved nytgning inntektsføres premien når forsikringen blir utstedt. Overførte premiereserver fra andre selskaper registreres som premieinntekt. Inntektsføring skjer ved risikoovergang fra avgivende selskap.

PENSJONSORDNINGER

Fra 01.05.2005 er alle nyansatte i SpareBank 1 Livsforsikring AS tatt opp i den kollektive innskuddspensjonsordningen i SpareBank 1 Livsforsikring AS. På samme tidspunkt ble den ytelsesbaserte pensjonsordningen lukket. Månedlig innbetalt premie kostnadsføres og det betales arbeidsgiveravgift av innbetalt premie.

Den lukkede pensjonsordningen sikrer de fleste av de øvrige ansatte en pensjon på 70 % av sluttlønnen frem til 77 år med etterfølgende avtrapping. I tillegg kommer forpliktelse som følger av Avtalefestet Førtids Pensjon (AFP) og enkelte særskilte avtaler om førtidspensjoner og tilleggspensjoner. Opptjening i AFP ordningen skjer fra den ansatte fyller 50 år. De ovennevnte pensjonsavtalene er ytelsesplaner.

Fra 2006 er det i henhold til NRS6 A anledning til å benytte IAS 19 i selskapsregnskapet. I IAS 19 er det nå anledning til å føre årlige aktuarielle gevinster og tap (estimataavvik) direkte mot egenkapitalen. Ut fra forholdet til kundene som er omfattet av overskuddsdeling har selskapet ført estimataavvikene over resultatregnskapet.

Kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening (planendringer) innregnes i resultatet for den del som anses opptjent, mens ikke opptjent andel periodiseres over gjenværende opptjeningstid. Pr. 01.01.2006 har ikke SpareBank 1 Livsforsikring AS planendringer.

Periodens pensjonskostnad består av periodens opptjente rettigheter og rentekostnader på tidligere opptjente rettigheter fratrukket forventet avkastning på pensjonsmidlene og periodisert arbeidsgiveravgift. Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi fratrukket forventede transaksjonskostnader.

Forventet avkastning på pensjonsmidlene tar utgangspunkt i historisk avkastning på ulike aktivaklasser korrigert for det faktiske rentenivået. Diskonteringsrenten fastsettes med utgangspunkt i markedsrenten på statsobligasjoner og en løpetid tilsvarende forventet løpetid for forpliktelsene.

I Norge påløper det arbeidsgiveravgift på innbetalinger til pensjonsordningen, og det påhviler en forpliktelse til å betale arbeidsgiveravgift på udekket forpliktelse. Forskuddsbetalte premier vil også representere en periodisert arbeidsgiveravgift. Andre former for overfinansiering vil vises uten arbeidsgiveravgift. Selskapets kollektive pensjonsordning er plassert i Sparebank 1 Livsforsikring AS.

HOVEDREGEL FOR VURDERING OG KLASIFISERING AV EIENDELER OG GJELD

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, med nedskrivning til virkelig verdi når verdifallet forventes å ikke være forbigående. Varige driftsmidler fratrekkes regnskapsmessige avskrivninger. Påkostninger og forbedringer tillegges driftsmiddelets kostpris og avskrives i takt med dette.

Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer og gjeld på foretak i samme konsern er ført til pålydende.

Enkelte poster er, i samsvar med regnskapsloven og årsregnskapsforskriften, vurdert etter spesielle vurderingsregler. Det redegjøres nærmere for disse nedenfor.

AKSJER OG ANDELER I AKSJEFOND

Aksjer og andeler i aksjefond vurderes til markedsverdi. Merverdiene føres over resultatregnskapet og avsettes i et kursreguleringsfond. Bokføring av mer-/mindreverdi har derfor ingen resultat effekt på bunnlinjen før kursreguleringsfondet er oppbrukt. Ved realisasjon av aksjer benyttes FIFO-prinsippet.

OBLIGASJONER, ANDELER I OBLIGASJONSFOND OG SERTIFIKATER

Obligasjoner og sertifikater vurderes til markedsverdi. Merverdiene føres over resultatregnskapet og avsettes i et kursreguleringsfond. Ved realisasjon av obligasjoner benyttes gjennomsnittlig anskaffelseskost. Renter inngår i kursreserven i internasjonale obligasjonsfond.

OBLIGASJONER SOM HOLDES TIL FORFALL

Obligasjoner blir balanseført til anskaffelseskost på kjøpstidspunktet. Eventuell overkurs/underkurs, i forhold til pålydende ved anskaffelse eller garantert innløsningskurs, fordeles over resterende løpetid frem til forfall. Overkurs/underkurs resultatføres som en justering av obligasjonens løpende renteinntekt. Overkursen/underkursen periodiseres ved bruk av effektiv rentemetode over gjestående løpetid.

FORDRINGER PÅ FORETAK I SAMME KONSERN

Fordringer på foretak i samme konsern er ført opp til pålydende. SpareBank 1 Livsforsikring AS har ingen fordringer på eller gjeld til SpareBank 1 Gruppen AS eller øvrige datterselskaper utover det som følger av løpende forretningsmessige transaksjoner.

SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Skattekostnaden fordeles på ordinært resultat og resultat av ekstraordinære poster i henhold til skattegrunnlaget. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring og fremførbar godtgjørelse. Utsatt skattefordel i balansen er en immateriell eiendel som følger de vanlige vurderingsreglene for anleggsmidler. Skatteøkende og skattemeduserende midlertidige forskjeller som reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Det er ikke beregnet utsatt skatt på aksjer i datterselskapet ført etter egenkapitalmetoden. Resultatandelen på disse investeringene er netto etter skatt i selskapet.

VALUTA

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta er omregnet til norske kroner etter kurser på balansedagen.

Deler av eiendeler i utenlandsk valuta er sikret med valutaterminforretninger. Ved realisasjon av valutaterminforretningene avsettes gevinst/tap til kursreguleringsfond. Gevinst/tap av valutaterminforretningene får resultat effekt dersom underliggende portefølje realiseres.

FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER

– *Premiereserve:*

Premiereserven er selskapets avsetning til å møte fremtidige forsikringsmessige forpliktelser. Administrasjonsreserve på 4 % av nettoreserven for kollektiv pensjon er inkludert.

Nytt dødelighetsgrunnlag (beregningsgrunnlag), K2005, vil bli innført pr. 01.01.2008. Økt reservekrav som følge av det nye grunnlaget vil bli avsatt til premiereserven i 2008. Selskapet har avsatt 250 millioner kroner

til sikkerhetsfondet pr. 31.12.2007 for å kunne anvende dette til oppfyllelse av det nye avsetningskravet i 2008. Denne avsetningen ansees å være tilstrekkelig til å dekke det økte kravet. Se forøvrig omtalen under sikkerhetsfondet nedenfor.

– *Tilleggsavsetninger:*

For å styrke soliditeten i livsforsikringsselskapene skal det foretas tilleggsavsetninger til forsikringsfond. Tilleggsavsetningene er betinget kundetildelt overskudd som kan trekkes tilbake dersom selskapet et år ikke klarer å oppfylle sin rentegaranti.

– *Premiefond:*

Premiefondet utgjør innbetalinger fra forsikringstakerne i forbindelse med tradisjonell pensjonsforsikring. Innbetalingene føres ikke i resultatregnskapet, men direkte i balansen.

– *Innskuddsfond:*

Innskuddsfondet utgjør innbetalinger fra forsikringstakerne i forbindelse med unit linket pensjonsforsikring. Innbetalingene føres ikke i resultatregnskapet, men direkte i balansen.

– *Erstatningsavsetning:*

Erstatningsavsetningen er avsetning for skader som er meldt, men ikke ferdig oppgjort, og skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp (RBNS og IBNR).

– *Sikkerhetsfond og sikkerhetsavsetning:*

Sikkerhetsfondet omfatter lovbestemte avsetninger for å kunne møte upåregnelige tap ved forsikringsvirksomheten. Beregningen gjøres i henhold til forskrift gitt av Kredittilsynet. Det er adgang til å forhøye fondet med inntil 50% utover minimumsavsetningen. Kredittilsynet kan i særlige situasjoner gi tillatelse til at denne del av fondet helt eller delvis benyttes til å dekke verdifall på obligasjoner og aksjer som inngår i handelsporteføljen. Avsetninger til sikkerhetsfondet føres i resultatregnskapet som en pliktig avsetning.

Kredittilsynet har fastsatt frist for oppfyllelse av økte krav til forsikringstekniske avsetninger som følge av nytt dødelighetsgrunnlag (beregningsgrunnlag) til 31.12.2008. Det nye dødelighetsgrunnlaget vil bli innført pr. 01.01.2008. Kredittilsynet har samtykket til at sikkerhetsfondets øvre grense for regnskapsåret 2007 settes til øvre grense for risikoutjevningssfondet etter Forsikringsloven av 10.06.2005, dog ikke ut over summen av det beregnede avsetningskravet for kollektive pensjonsordninger og fripoliser utgått fra slike kontrakter og dagens avsetninger til sikkerhetsfondet. Selskapet har avsatt 250 millioner kroner til sikkerhetsfondet pr. 31.12.2007 for å kunne anvende dette til oppfyllelse av det nye avsetningskravet i 2008.

BYGNINGER OG FAST EIENDOM

SpareBank 1 Livsforsikring AS har eiendomsplasseringer som fordeler seg på direkteide eiendommer og investeringer gjennom datterselskaper/tilknyttede selskaper. Direkteide eiendommer er regnskapsført etter bruttometoden, mens datterselskaper/tilknyttede selskaper er regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Disse eierandelene er i balansen klassifisert som eiendommer.

Eiendommene er balanseført til virkelig verdi. Verdivurderingen er gjort med utgangspunkt i Kredittilsynets vurderingsregler hvor virkelig verdi er beregnet ved å neddiskontere forventet kontantstrøm. Et rullende utvalg av disse vurderes opp mot uavhengig takster. Det foretas ikke avskrivninger på eiendommene. Se for øvrig note 13.

FINANSIELLE DERIVATER

Finansielle derivater inngår som en integrert del av forvaltningen av aksje- og obligasjonsporteføljen for å oppnå den ønskede avkastnings- og risikoprofil. Gevinster og tap på derivater bokføres som hovedregel løpende.

ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Ansvarlig lånekapital er oppført til nominelle verdier.

FLYTTING AV LIVSFORSIKRINGSKOSTNADER

Overføring av premiereserve fra annet selskap føres over resultatregnskapet under posten «Premieinntekter; Overførte premiereserver fra annet selskap». Overføring av premiereserver til annet selskap føres under «Erstatninger for egen regning; Overførte premiereserver til annet selskap». Kostnads-/inntektsføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. På samme tidspunkt reduseres/økes premiereserven i forsikringsfondet tilsvarende. Flyttebeløpet inkluderer også kontraktens andel av tilleggsavsetninger, kursreserver og årets resultat. Beløpet blir stående som kortsiktig gjeld/tilgodehavende til oppgjør finner sted. Forsinkelsesrenter ved fraflytting føres under «Andre forsikringsrelaterte kostnader».

AVSETNING TIL KURSREGULERINGSFOND

Beløpet på kursreguleringsfondet tilsvarer urealisert kursreserve/merverdi på finansielle omløpsmidler. Med unntak av valutaterminer knyttet til åpne valutaposisjoner, føres ikke urealisert dagskurs på valuta inn på kursreguleringsfondet. Kursreguleringsfondet kan ikke være negativt. Negativ urealisert verdi medfører resultatført nedskrivning etter en porteføljeverdiering.

NOTE 1 – PREMIER

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum 2007	Sum 2006
Årlig premie	206 434	617 901	1 083 931	156 306	533 834	2 598 406	1 854 976
herav Unit Linked	48 971	197 464	590 445	-	-	836 880	429 899
Engangspremie	111 618	1 520 382	207 366	398	12 282	1 852 046	1 196 702
herav Unit Linked	15 574	475 245	-	-	-	490 819	623 884
Forfalt premie, brutto	318 052	2 138 283	1 291 297	156 704	546 116	4 450 452	3 051 678
herav Unit Linked	64 545	672 709	590 445	-	-	1 327 699	1 053 783
Overføring av premiereserve fra andre selskaper	90 053	3 266	354 549	-	-	447 868	320 490
herav Unit Linked	89 947	3 266	32 441	-	-	125 654	135 853
- Avgitt gjenforsikringspremie	-2 891	-34 755	-999	-31 497	-1 222	-71 364	-81 985
herav Unit Linked	-	-	-	-	-	-	263
Sum premieinntekter for egen regning	405 214	2 106 794	1 644 847	125 207	544 894	4 826 956	3 290 183
herav Unit Linked	154 492	675 975	622 886	-	-	1 453 353	1 189 899
Forsikringer uten overskuddsdeling:							
Andel av forfalt premie	211 163	1 031 046	715 093	154 139	128 243	2 239 684	702 130

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Totalt
Premie i tilknytning til salg av forsikringer (nytegning) de siste to år						
2007	151 541	1 437 515	272 495	32 027	3 256	1 896 834
herav Unit Linked	5 776	340 463	101 726	-	-	447 965
2006	415 015	687 062	454 924	33 843	201 956	1 792 800

Nytegnet premie er registrert totalpremie på årsbasis for helt nye forsikringskontrakter i selskapet, samt endringer i registrert totalpremie på årsbasis for eksisterende kontrakter når endringen skyldes kontraktsmessige forandringer som innebærer reell nytegning, at nye grupper forsikrede kommer med eller at nye medlemmer meldes inn i gruppelivsordninger og kollektive pensjonsordninger med frivillig tilslutning.

Nytegnet premie er knyttet til registrert salg, og premieinntekten er nødvendigvis ikke inntektsført i regnskapsåret. Ved nytegning inntektsføres premien når forsikringen blir utstedt og med den delen av premien som er forfalt.

Forsikringsvirksomheten drives kun i Norge.

NOTE 2 – ERSTATNINGER FOR EGEN REGNING

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum 2007	Sum 2006
Utbetalte erstatninger	617 800	728 100	195 689	45 069	301 702	1 888 360	2 051 719
herav Unit Linked	140 014	405 913	6 057	-	-	551 984	930 270
Gjenkjøp	1 580 988	20 459	23 157	-	-	1 624 604	71 831
herav Unit Linked	964 644	-	-	-	-	964 644	19 520
Brutto utbetalte erstatninger	2 198 788	748 559	218 847	45 069	301 702	3 512 964	2 123 550
herav Unit Linked	1 104 658	405 913	6 057	-	-	1 516 628	949 790
-Gjenforsikringsandel	191	224	-	-7 501	-	-7 086	2 599
Endring i avsetning til erstatning	72 513	-19 240	73 394	9 166	121 937	257 769	153 219
Overføring av premiereserve, tilleggsavsetning og kursreserver til andre selskaper	76 001	2 852	198 962	-	-	277 815	224 652
herav Unit Linked	36 338	2 686	26 668	-	-	65 692	-
Sum erstatninger for egen regning	2 347 492	732 395	491 202	46 733	423 639	4 041 462	2 504 020
herav Unit Linked	1 140 995	408 599	32 725	-	-	1 582 320	949 790

NOTE 3 – FLYTTING TIL OG FRA LIVSFORSIKRING

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Sum 2007	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Sum 2006
MOTTATTE MIDLER								
Premiereserve	90 054	3 266	354 548	447 868	124 186	908	195 396	320 490
herav Unit Linked	89 947	3 266	32 441	125 654	124 186	-	10 759	134 945
Kursreserve/tilleggsavsetninger	296	-	12 597	12 893	258	-	8 002	8 260
Overføringer over resultatregnskapet - mottatt	90 350	3 266	367 145	460 761	124 444	908	203 398	328 750
Premiefond overført direkte i balansen - mottatt	-	-	25 389	25 389	-	-	9 993	9 993
Totalt mottatte midler	90 350	3 266	392 534	486 150	124 444	908	213 391	338 743
AVGITTE MIDLER								
Premiereserve	75 239	2 686	166 812	244 737	82 420	46	132 674	215 140
herav Unit Linked	36 338	2 686	26 667	65 691	24 987	-	7 059	32 046
Tilleggsavsetninger	684	-	21 088	21 772	796	1	2 607	3 404
Kursreserve	243	-	11 062	11 305	1 071	18	5 019	6 108
Overføringer over resultatregnskapet - avgitt	76 166	2 686	198 962	277 814	84 286	66	140 300	224 652
Premiefond overført direkte i balansen - avgitt	6	-	5 152	5 158	65	-	1 978	2 043
Totalt avgitte midler	76 172	2 686	204 114	282 972	84 351	66	142 278	226 695

NOTE 4 – SALGSKOSTNADER

NOK 1 000	2007	2006
Lønn	39 912	18 065
Provisjoner til SpareBank 1-banker	194 466	136 324
Provisjoner til meglere/agenter/andre bankdistributører	30 453	55 750
Andre salgskostnader	46 922	20 657
Sum salgskostnader	311 752	230 795

NOTE 5 – YTELSER TIL LEDENDE ANSATTE, STYRET, KONTROLLKOMITE OG REVISOR

NOK 1 000	2007	2006
Lønn til administrerende direktør	2 132	1 961
Andre godtgjørelser til administrerende direktør	235	211
Årets pensjonskostnad administrerende direktør	1 106	1 561
Honorar til styret	554	783
Honorar til kontrollkomiteen	129	116
Honorar til revisor:		
- herav ordinær revisjon (inkl. MVA)	577	905
- herav andre attestasjonstjenester (inkl.MVA)	-	9
- herav andre tjenester utenfor revisjonen (inkl.MVA)	63	55

Ved fratredelse før oppnådd pensjonsalder, har administrerende direktør og ledende ansatte avtale om etterlønn i 12 måneder etter oppsigelsestiden (6 mnd). Ved fratredelse fra 62 år har administrerende direktør rett til en pensjon tilsvarende 70 % av avtalt årslønn på fratredelsestidspunktet. Administrerende direktør kan fratre ved utgangen av det år han fyller 60 år med rett til pensjon tilsvarende 70 % av avtalt årslønn. Administrerende direktør har en bonusordning som er maksimert til 3 månedslønner.

Det utbetales ikke honorar til styrets leder, og det foreligger ingen forpliktelser overfor styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet. Det foreligger heller ingen avtaler om bonus, overskuddsdeling, opsjoner og lignende til fordel for leder av styret.

NOTE 6 – PENSJONER

Generell beskrivelse av selskapets pensjonsforpliktelser:

Selskapet har en kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i SpareBank 1 Livsforsikring AS. Pensjonsordningen sikrer de fleste av de ansatte en pensjon på 70% inklusive folketrygd av sluttlønnen frem til 77 år med etterfølgende avtrapping. I tillegg er det etablert en ordning for kollektiv innskuddspensjon for nyansatte fra 01.05.2006. Fra samme tidspunkt ble den ytelsesbaserte pensjonsordningen lukket. Selskapets pensjonsordninger tilfredstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

I selskapet er 122 yrkesaktive og 112 pensjonister omfattet av den ytelsesbaserte pensjonsordningen. 161 yrkesaktive er omfattet av den innskuddsbaserte ordningen.

Ved verdsettelse av pensjonsmidlene og ved måling av påløpte forpliktelser benyttes estimerte verdier. Disse verdiene korrigeres hvert år i samsvar med oppgaver over pensjonsmidlenes flytteverdi fra livselskapet og aktuarmessig beregning av forpliktelsene.

Kostnadene er beregnet på forutsetningene for inngående balanse pr. 01.01. og det er beregnet en oppdatert netto pensjonsforpliktelse ut fra forutsetningene pr. 31.12. Aktuarielle gevinster og tap (estimataavvik) føres i resultatregnskapet.

Periodens pensjonskostnad består av periodens pensjonsopptjening og rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse fratrukket forventet avkastning samt periodisert arbeidsgiveravgift. Innbetalt innskuddspensjon kostnadsføres i betalingsåret.

	2007	2006
PENSJONSFORPLIKTELSE I YTELSESBASERTE PENSJONSORDNINGER		
Nåverdi pensjonsforpliktelse 1.1	213 071	154 775
Pensjon opptjent i perioden	14 345	13 508
Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	10 295	10 397
Utmelding medlemmer i pensjonsordning	-9 922	-7 497
Aktuarielle gevinster og tap (estimataavvik)	4 654	56 113
Utbetalte ytelser	-13 403	-14 224
Endring i tidligere perioders opptjening	-	-
Andre endringer (må evt. spesifiseres)	-	-
Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12	219 040	213 071
herav fondsbaserte	195 633	195 720
herav ikke-fondsbaserte	23 406	17 351
PENSJONSMIDLER		
Pensjonsmidler 1.1	153 432	140 322
Forventet avkastning i perioden	9 337	7 323
Utmelding medlemmer i pensjonsordning	-7 226	-2 623
Aktuarielle gevinster og tap (estimataavvik)	3 900	2 776
Innbetaling fra arbeidsgiver	13 830	14 609
Utbetalte ytelser	-9 132	-8 974
Andre endringer (må evt. spesifiseres)	-	-
Pensjonsmidler 31.12	164 141	153 432

	2007	2006		
FINANSIELL STATUS 31.12.2007				
Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12	219 040	213 071		
Pensjonsmidler 31.12	164 141	153 432		
Netto pensjonsforpliktelse 31.12	54 899	59 639		
Ikke-innregnede tidligere perioders opptjening				
Netto pensjonsforpliktelse 31.12 ekskl arbeidsgiveravgift	54 899	59 639		
Arbeidsgiveravgift 01.01	9 036	4 898		
Arbeidsgiveravgiftkostnad	2 158	2 340		
Netto arbeidsgiveravgift utmelding av medlemmer	-380	-688		
Aktuarielle gevinster og tap (estimatavvik)	107	7 521		
Utbetalt	-2 553	-5 035		
Andre endringer	-203	-		
Arbeidsgiveravgift 31.12	8 165	9 036		
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	63 064	68 675		
PERIODENS PENSJONSKOSTNAD				
Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	14 345	13 508		
Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	10 295	10 397		
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-9 337	-7 323		
Kostnadsført estimatavvik	754	53 338		
Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravgift	16 057	69 919		
Periodisert arbeidsgiveravgift	2 264	9 171		
Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	18 321	79 090		
--herav sikret pensjonskostnad inklusive arbeidsgiver avgift	10 892	-		
Innskuddsbasert pensjonskostnad inkl aga	4 006	2 123		
Andre pensjonskostnader, tilskuddspaner m.m	-	-		
Periodens pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet	22 327	81 214		
Avviklingsgevinst som følge av at lønnsveksten opphører inkl aga	-2 078	-2 747		
Avviklingsgevinst/tap ved avslutning av pensjonsopptjening (utstedelse av fripoliser)	-998	-2 127		
Sum pensjonskostnader innskudd og ytelse inklusive avviklingsgevinster	19 251	76 340		
	2007	2006		
Estimert pensjonskostnad ytelse og innskudd for 2008 inkl aga ekskl. estimatavvik:	17 500	10 860		
Pensjonsgrunnlag-ytelse sikret	66 887			
Kostnad i prosent av pensjonsgrunnlaget	16,3 %			
AKTUARIELLE GEVINSTER OG TAP (ESTIMATENDRINGER)				
Periodens aktuarielle gevinster og (tap) innregnet i resultatet inkl. aga og før skatt	-860	-60 858		
Kumulative aktuarielle gevinster og (tap) innregnet i resultatet inkl. aga og før skatt	-61 718	-60 858		
SAMMENSETNING AV PENSJONSMIDLER				
Gjeldsinstrumenter	54,36 %	50,79 %		
Egenkapitalinstrumenter	19,63 %	21,41 %		
Eiendom	21,37 %	21,89 %		
Andre eiendeler	4,64 %	5,91 %		
Sum pensjonsmidler	100,00 %	100,00 %		
	2007	2006		
Den faktiske avkastningen på pensjonsmidlene i NOK	9 337	7 323		
Forutsetninger				
	31.12.07	31.12.06		
Diskonteringsrente	4,80 %	4,45 %		
forventet avkastning på midlene	5,80 %	5,40 %		
Fremtidig lønnsutvikling	4,25 %	4,00 %		
G-regulering	4,25 %	4,25 %		
Pensjonsregulering	2,30 %	1,90 %		
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %		
Frivillig avgang	4% og 2%	4% og 2%		
Forventet AFP-uttak fra 62 år	40,00 %	40,00 %		
Demografiske forutsetninger:				
Dødelighet	K2005	K1963		
Uførhet	IR2003	IR2003		
Utviklingen de siste fire år i den ytelsesbaserte pensjonsordningen				
	2007	2006	2005	2004
Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12	219 040	213 071	153 093	214 425
Pensjonsmidler 31.12	164 141	153 432	138 834	124 635
Underskudd	54 899	59 639	14 260	89 790

